

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt

Yttrande över SOU 2024:69 Ett nytt konsumentkreditdirektiv (Ju2024/02164)

Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen) har granskat författningsförslagen i betänkandet utifrån de intressen som domstolen har att bevaka. Utredningen framstår som genomarbetad och den nya lagen med en överskådlig kapitelstruktur synes vara väl ägnad att genomföra direktivet. Utöver detta lämnar domstolen följande synpunkter.

Kreditprövning

Utredningen föreslår att artikel 18.3 i direktivet genomförs i 3 kap. 16 § i den nya konsumentkreditlagen. I artikelns första stycke anges bl.a. att ”[k]reditprövningen ska utföras på grundval av relevant och korrekt information om konsumentens inkomster och utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som är nödvändig och står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker för konsumenten”.

I skäl 55 till direktivet framgår – såvitt avser de uppgifter som kreditprövningen bör grundas på – bl.a. att ”[d]essa uppgifter bör åtminstone inkludera konsumentens inkomster och utgifter, inbegripet lämplig hänsyn till konsumentens befintliga skyldigheter, bland annat levnadskostnaderna för konsumenten och konsumentens hushåll, samt konsumentens finansiella skulder” (domstolens understrykning). Enligt domstolen ger den återgivna meningen uttryck för en miniminivå såvitt avser de uppgifter som ska inhämtas.

Utredningen har övervägt två alternativ för genomförandet av artikel 18.3 första stycket och föreslår det alternativ där bestämmelsen utgör en presumtion för att kreditgivarens underlag bör innehålla vissa uppgifter (s. 265 ff.). Som skäl anges att en presumtion kan bidra till en mer förutsägbar och tydlig reglering och därför är att föredra. I andra meningen i bestämmelsens andra stycke räknas det upp liknande uppgiftskategorier som återfinns i skäl 55. Domstolen lyfter frågan om den ventil som föreslås i den svenska bestämmelsen (”om det inte med hänsyn till [...] skulle vara oproportionerligt”) kan leda till en mer utvidgad tolkning än vad som kommer till uttryck i skäl 55. Domstolen påpekar att det andra alternativ som utredningen har övervägt synes ligga närmare direktivtexten (s. 266 tredje stycket) och kan därmed vara att föredra framför det föreslagna alternativet.

Marknadsföring

Av den föreslagna 2 kap. 1 § i den nya konsumentkreditlagen följer att måttfullhet ska iakttas vid marknadsföring av krediter, att viss angiven marknadsföring aldrig är att anse som måttfull och att marknadsföring i strid mot första stycket, vid tillämpning av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486), ska anses som otillbörlig. Såvitt avser information hänvisar de föreslagna 2 kap. 9 § och 3 kap. 15 § till att den information som ska lämnas enligt angivna paragrafer ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen. Regleringen i 2 kap. 1 § skiljer sig alltså från 2 kap. 9 § och 3 kap. 15 § på så sätt att vid överträdelse av förstnämnda bestämmelse ska något transaktionstest inte göras, dvs. marknadsföring i strid med bestämmelsen anses alltid otillbörlig. Hänvisningarna till 10 § marknadsföringslagen innebär däremot att vid överträdelser ska ett transaktionstest göras enligt 8 § marknadsföringslagen. Att tillämpa transaktionstestet vid utebliven information synes vara förenligt med konsumentkreditdirektivet genom dess hänvisningar till direktiv 2005/29/EG (artikel 7 och skäl 32).

Utredningen föreslår följande mening i 2 kap. 1 § första stycket:

”Marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något annat sätt är aldrig att anse som måttfull”. Meningen ska genomföra det förbud mot viss reklam som föreskrivs i direktivets artikel 8.7. Direktivet anger dock ytterligare förbud mot viss marknadsföring i artikel 7, andra meningen: *”Formuleringar i sådana reklam- och marknadsföringsmeddelanden som hos en konsument kan skapa falska förväntningar på krediters tillgänglighet eller kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten ska vara förbjudna”.* Domstolen noterar utredningens bedömning om att genomförandet av artikel 7 inte kräver några åtgärder, utöver att överföra bestämmelserna om god kreditgivningssed och måttfullhet till den nya konsumentkreditlagen (s. 208 f.).

Den föreslagna regleringen innebär att ett transaktionstest ska göras vid överträdelser av förbjudna marknadsföringsåtgärder enligt artikel 7, andra meningen (dvs. genom tillämpning av 5 och 6 §§ marknadsföringslagen), men inte vid överträdelser av förbjudna marknadsföringsåtgärder enligt artikel 8.7 (dvs. som anses otillbörliga enligt 2 kap. 1 § andra stycket). Domstolen ifrågasätter om detta är förenligt med direktivet. Regleringen skulle i så fall skilja sig åt mellan olika marknadsföringsåtgärder som samtliga ska förbjudas enligt direktivet.

Enligt domstolen kan regleringen om förbjudna marknadsföringsåtgärder göras tydligare. I stället för att ange viss marknadsföring som aldrig är att anse som måttfull kan t.ex. en uppräkningslista användas med förbjuden marknadsföring. En sådan uppräkningslista kan förslagsvis utgöra en egen bestämmelse och inledas med *”Marknadsföring får inte...”* (jfr t.ex. 15 kap. 1, 2 och 4 §§ spellagen, 2018:1138). Med en sådan lösning skulle allt det som förbjuds i artikel 7, andra meningen och artikel 8.7 kunna räknas upp.

Övrigt

Domstolen noterar att frågor har lyfts om regleringen i 7 a kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster (s. 297). I det sammanhanget kan Patent- och marknadsöverdomstolens dom den 4 december 2024 i mål nr PMT 10634-23

nämnas som behandlar omnämnd bestämmelse. Domen har överklagats av Konsumentombudsmannen till Högsta domstolen (mål nr PMT 123-25).

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättslagmannen Amina Lundqvist, hovrättsrådet Anne Kutteneuler och tf. hovrättsassessorn Niklas Jansson, föredragande.

Amina Lundqvist

Niklas Jansson